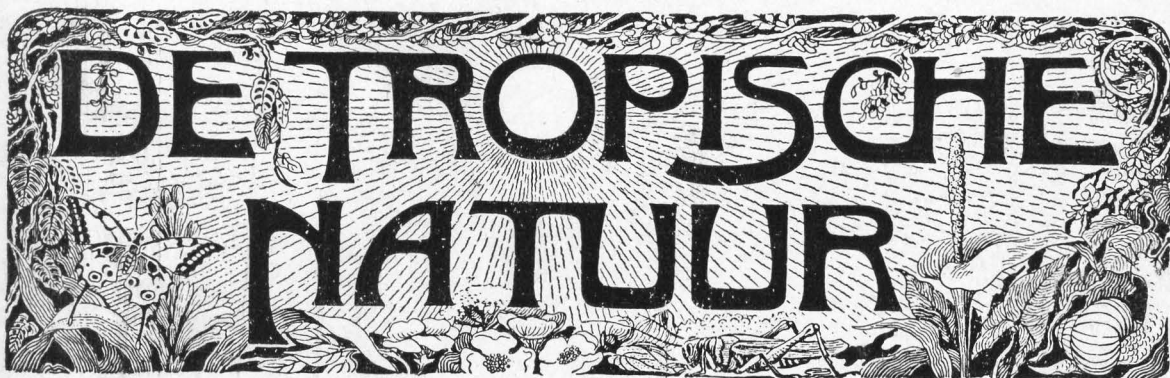

Redactie:

J. W. A. VAN WELSE, *Lembang (Preanger-Regentschappen).*
 C. A. BACKER, *Buitenzorg.*
 S. LEEFMANS, *Buitenzorg.*

Levend en Dood Materiaal:

Botanisch: C. A. BACKER, *Buitenzorg.*
 Zoölogisch: S. LEEFMANS, *Buitenzorg.*

Vaste Medewerkers:

Dr. W. DOCTERS VAN LEEUWEN.
 P. A. OUWENS.
 J. SYBRANDI.
 EDW. JACOBSON.

Correspondent voor Nederland:

Prof. DR. W. ROEPKE, *Wageningen.*

Prijs per jaar f 8.50 — Leden der N. I. N. H. V. ontvangen het Tijdschrift gratis.

JAVAANSCH E AMORPHOPHALLUS-SOORTEN.

Nauwelijks 5 jaar is het geleden, dat in dit tijdschrift een determinatietabel werd gegeven voor de op Java voorkomende soorten van Slangenblad (*Amorphophallus*) en reeds thans is die tabel hopeloos verouderd, zoozeer is sedert dien tijd onze kennis van het geslacht vooruitgegaan. Niet minder dan 3 voor het eiland nieuwe soorten zijn erbij gevonden; twee daarvan, tevens nieuw voor de wetenschap, werden ontdekt door personeel van ons botanisch instituut; van de derde, *A. oncophyllus*, was de gelukkige vinder een outsider, de heer SYBRANDI, die in de Maartaflevering van het vorige jaar beschreef, hoe hij haar bij Lebak Barang (Zuid-Pekalongan) in 1911 het eerst aantrof, van die vondst — het zal hem tot blijvende eer strekken — naar behooren kennis gaf aan de Redactie van dit tijdschrift en hoe in 1918 dezelfde soort in menigte door hem teruggevonden werd op en om de oude standplaats. vanwaar ze in 's Lands Plantentuin is overgebracht. Daar maakt zij het uitstekend, dank zij de goede zorgen van den heer WIGMAN; in de afgelopen maand November hebben een paar individuen mooi gebloeid en nu dragen ze hun roode bessen. Andere exemplaren staan in vol of liever met volwassen blad.

Steeds ontwikkelen zich bij deze soort op de bladschijf een aantal op kleine aardappels gelijkende knolletjes van enkele centimeters middellijn. Het oudste ontstaat altijd op de plaats, waar het blad zich in drieën splitst, midden tusschen de 3 segmenten in, later ontwikkelen zich ook knolletjes op de segmenten zelve. Wanneer het blad na

een levensduur van meerdere maanden den dood nadert, wordt de bladsteel slap, vooral aan den voet, het blad valt om, de knolletjes laten dan of wat later los en maken een

Fig. 1. *Amorphophallus Decus silvae* v. A. v. R.

rustperiode van verscheidene maanden door om vervolgens een nieuw blad voort te brengen. Dikwijls ziet men een oude plant vergezeld van een aantal van haar blad afkomstige kindertjes.

Evenals bij de andere soorten van het geslacht wordt de onderaardsche hoofdknol der plant in de bladperiode uitgezogen, maar tegelijkertijd ontwikkelt boven erop zich een

nieuwe, die door zijn wortels geleidelijk in den grond getrokken wordt, tot hij de plaats van den ouden inneemt. Uit dien nieuwen knol ontwikkelt zich dan later een bloeiwijze. De uit bladknolletjes ontstane planten bloeien het eerste jaar nog niet. Opmerkelijk is dat bij *A. oncophyllus* de kolfsteel van eenzelfde exemplaar steeds zeer veel korter is dan de bladsteel.

Toen door de ontdekking van den heer SYBRANDI eenmaal de aandacht op deze merkwaardige plant gevallen was, bleek weldra, dat ze over een groot deel van het eiland is verspreid. Van alle zijden bereikten de Redactie be-

Fig 3. *Amorphophallus Decus silvae* (♂ en ♀ deel).

richten dat men *Amorphophallus* met knolletjes op de bladeren had waargenomen. Of al die berichten juist waren, zullen we maar in het midden laten, maar zeker is het dat *A. oncophyllus* tegenwoordig bekend is van verscheidene plaatsen in West- en Midden-Java, bovendien van den vrij wat verder naar het oosten en tamelijk afgezonderd liggenden Kangean-Archipel. Tegenwoordig verwonderen we er ons niet meer over, dat de plant

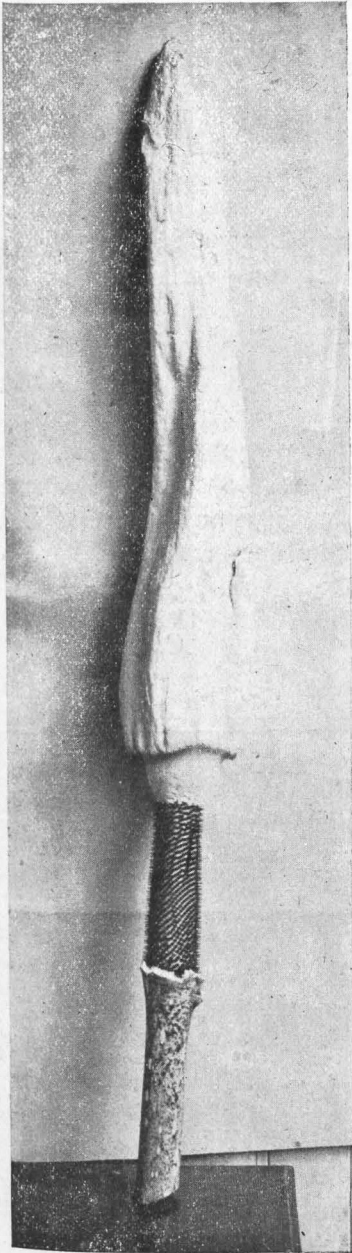

Fig. 2. *Amorphophallus Decus silvae* (kolscheede verwijderd).

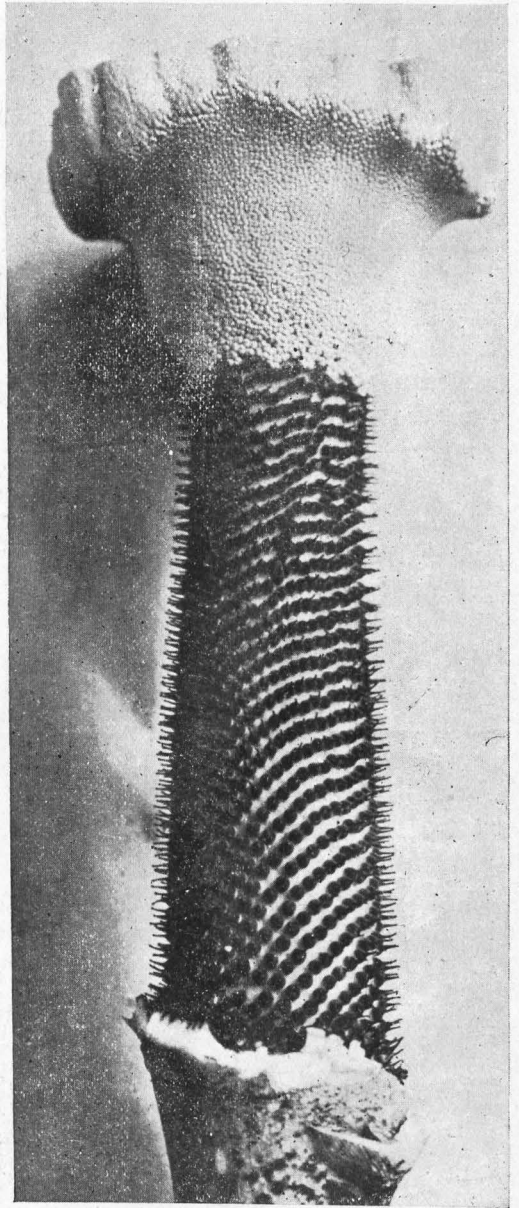

Fig 3. *Amorphophallus Decus silvae* (♂ en ♀ deel).

ergens op Java gevonden wordt, maar wel, dat zoo'n sierlijke en in blad en bloem zoo gemakkelijk kenbare soort niet veel eerder naar de Redactie is opgezonden.

Zulk opzenden heeft, het smart de Redactie dit te moeten constateeren, nog veel te weinig plaats. Ondanks alle pogingen onzerzijds is het contact tusschen de buitenwereld en Buitenzorg nog zeer onvoldoende. We krijgen wel wat, maar niet half genoeg. Als ieder onzer lezers uit zijn omgeving die planten, welke hem in een of ander opzicht merkwaardig voorkomen, trouw opzond aan den Botanist v/d Javaflora te Buitenzorg en zich niet liet weerhouden door de overweging—Hollanders zijn merkwaardig sterk in overwegingen, die tot niets doen leiden—dat we die soort misschien al lang hebben, dan zouden we al vrij wat meer van den plantengroei weten dan nu. Het is een groote dwaling te meenen, dat alleen nieuwe of zeldzame planten voor ons van belang zijn; alle soorten, zonder eenige uitzondering, zijn van waarde. Een herbarium is geen postzegel- of briefkaartenalbum: het is niet voldoende dat een of andere plant erin voorkomt, maar—en dit is een zeer voornaam ding—de verbreiding der soort moet eruit blijken, dus door bewijsmateriaal worden gestaafd. Dan is het een belangrijk hulpmiddel ter bereiking van het groote doel, den samenhang op te sporen, die bestaat tusschen plantengroei eenerzijds, bodem, klimaat en overige factoren anderzijds. Daarom willen we graag onze etiketten zoo uitvoerig mogelijk ingevuld hebben en daarom ook is een zeer volledige collectie noodig, met behulp waarvan verspreidingskaartjes van daartoe in aanmerking komende soorten kunnen worden vervaardigd, kaartjes, die voor de studie der praktische plantengeographie onmisbaar zijn.

(Wordt vervolgd).

C. A. B.

EEN PRAATJE OVER TIJGERVALLEN EN PELANTIJS.

Nog kort geleden had ik het voorrecht eenige weken in de Padangsche Bovenlanden en in Benkoelen door te brengen.

Bij die gelegenheid kreeg ik dan ook te zien, wat de bevolking dier gewesten zooal doet (of moet ik schrijven: nalaat?) om de tijgers, waarvan ze nu en dan nogal eens last heeft, kwijt te raken. Trekt de bevolking zich overigens van de tijgerplaag al niet veel aan, aan haar bestrijding laat ze zich ongeveer niets gelegen liggen. Volgens den Resident van Benkoelen, den heer WESTENENK—een uitmuntend kenner van land en volk van Sumatra—valt die onverschilligheid voor het tijgergevaar gemakkelijk te verklaren uit het feit, dat de inlander nog immer een zekere deferentie voor „den” tijger koestert en natuurlijk ook als gevolg van het algemeen onder de inlandsche bevolking verbreide en gehuldigde biar-systeem.

En toch, geheel weerloos staat de bevolking tegenover de tijgerplaag in geen deele. Tot de meest doeltreffende bestrijdingsmiddelen, waarover ze te beschikken heeft, behooren ongetwijfeld de tijgerval en de pelantik. Het is alleen maar jammer, dat er door de bevolking zoo weinig gebruik van gemaakt wordt.

Intusschen stel ik mij voor omtrent constructie en werking van de beide genoemde weermiddelen in het volgende een en ander mede te deelen, want, hoewel wij hier in het